

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 95/2022-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej, zo sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Sabínou Hodoňovou, PhD., advokátkou, Mariánske námestie 31, Žilina, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 8 Cdo 74/2020 z 29. septembra 2021 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. januára 2022 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 8 Cdo 74/2020 z 29. septembra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Žiada tiež o priznanie náhrady trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 16 Cpr 3/2015-182 z 23. apríla 2018 (majúc na zreteli právoplatný výrok v poradí prvého rozsudku okresného súdu č. k. 16 Cpr 3/2015-122, ktorým bolo konanie v časti o zaplatenie sumy 2 129,30 eur zastavené) zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu domáhal voči žalovanému zaplatenia cestovných náhrad vo výške 11 107,18 eur s príslušenstvom za jazdu súkromným motorovým vozidlom v období od 1. júna 2012 až 9. októbra

2013 v prospech žalovaného ako zamestnávateľa. O trovách konania rozhodol tak, že žalovanému priznal nárok na ich náhradu v plnom rozsahu.

3. Po podaní odvolania Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 6 CoPr 13/2018 z 18. decembra 2019 (ďalej len „rozsudok odvolacieho súdu“) potvrdil napadnutý prvoinštančný rozsudok a žalovanému proti žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Rozsudok odvolacieho súdu napadol sťažovateľ dovolaním, ktorého prípustnosť odôvodnil existenciou vady v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

5. Najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol dovolanie sťažovateľa z časti podľa § 447 písm. c) CSP a z časti podľa § 447 písm. f), keďže dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti napadnutému uzneseniu dovolacieho súdu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej v podstate pokračuje v argumentácii uplatnenej pred všeobecnými súdmi týkajúcej sa merita veci.

7. Sťažovateľ uvádza, že nesúhlasí so záverom dovolacieho súdu o nepreukázaní vady zmätočnosti v konaní, za ktorú považuje postup odvolacieho súdu, ktorý nevykonal ním navrhovaný dôkaz, teda mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Sťažovateľ ďalej uvádza, že nesúhlasí so závermi dovolacieho súdu, že v dovolaní špecifikovaná otázka v súvislosti s namietaným nesprávnym právnym posúdením veci je otázkou skutkového charakteru, resp. že súvisiaca otázka nebola tou rozhodujúcou otázkou, na ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie.

9. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu sťažovateľ uvádza, že pokiaľ dovolací súd dospel k záveru, že skutočnosti uvedené v dovolaní nezakladajú prípustnosť dovolania, porušil jeho základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 a 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Vo vzťahu k postupu najvyššieho súdu, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého uznesenia, nie je ústavná sťažnosť odôvodnená, preto ju nemohol ústavný súd podrobiť svojmu prieskumu.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

11. Právo na súdnu ochranu sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred súdom vrátane dovolacích konaní, v ktorých sa

(popri všeobecných procesných podmienkach) uplatňujú aj ďalšie, osobitné procesné podmienky dovolacieho konania.

12. Ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné sudy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

13. Sťažovateľ namietané porušenie označených základných práv odôvodňuje predovšetkým nesúhlasom zo závermi najvyššieho súdu v súvislosti s posudzovaním prípustnosti dovolania.

14. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa, pričom zistil, že sťažovateľ v dovolaní uplatnil oba dovolacie dôvody, teda podľa § 431 ods. 1 CSP, ktorý vymedzil vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, a tiež dovolací dôvod nesprávneho právneho poučenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), pričom prípustnosť dovolania vyvodil z § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

15. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že dovolací súd dospel k záveru, že čo do dôvodu podľa § 431 ods. 1 CSP v zmysle uplatnenej vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie neprípustné, pretože nezistil v konaní odvolacieho či prvoinštančného súdu namietanú vadu.

16. V súvislosti s námietkou dovolateľa, že súd prvej inštancie ani odvolací súd nevykonali navrhnuté dôkazy a krajský súd vo veci nezopakoval dokazovanie, pričom namietal i nesprávne vyhodnotenie dôkazov, dovolací súd uvádza: „... v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu do 30. júna 2016 sa vyskytovali námietky dovolateľov týkajúce sa nedostatkov v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, prípadne nesprávnosti hodnotenia výsledkov dokazovania. Najvyšší súd vo vzťahu k takýmto námietkam dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nie je nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (porovnaj judikáty R 37/1993, R 42/1993, R 125/1999 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016 nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.“

17. Dovolací súd vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu nesprávneho právneho posúdenia predovšetkým poukazuje na to, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) je z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b) CSP irelevantná.

18. V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého unesenia najvyšší súd uvádza: „... ak dovolateľ v dovolaní o. i. spochybňoval riešenie otázky týkajúcej sa preukázania vzniku nároku na základnú náhradu za každý 1 km jazdy a náhradu za spotrebované hmoty, táto otázka je otázkou skutkovou, a nie právnou. Záver súdov ohľadom preukázania vzniku daných nárokov dovolateľa nebol výsledkom len aplikácie či interpretácie konkrétneho ustanovenia právneho predpisu, bol výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo, a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov súd viedli k prijatiu tohto rozhodnutia. Dovolateľom nastolená otázka nie je otázkou právnou, teda takou otázkou, ktorej riešenie by záviselo od výkladu určitej konkrétnej hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej normy. Uplatnený dovolací dôvod tak nevymedzil spôsobom vyplývajúcim z § 432 ods. 2 CSP, t. j. neuviedol konkrétne, ktorú právnú otázku riešil odvolací súd nesprávne a v čom táto nesprávnosť spočíva, ale namietal nesprávne hodnotenie dôkazov súdmi v základnom konaní. Namietal teda skutkové závery, ktoré nie je dovolací súd oprávnený preskúmať...“

19. Vo vzťahu k súvisiacej právnej otázke uplatnenej sťažovateľom v dovolaní („či vzhľadom na absenciu dohody medzi dovolateľom a žalovaným o mieste výkonu práce a o mieste pravidelného pracoviska, možno v zmysle § 2 ods. 3 tretia veta Zákona o cestovných náhradách, za miesto pravidelného pracoviska považovať miesto pobytu zamestnanca dovolateľa“), dovolací súd argumentuje: „... vymedzená právna otázka nie je určujúcou, resp. rozhodujúcou pre vyriešenie predmetného sporu. Z obsahu odôvodnenia odvolacieho súdu vyplýva, že žalobca riadnym spôsobom nepreukázal existenciu akéhokoľvek právneho titulu (dôvodu) vo vzťahu k uplatnenému nároku voči žalovanému, a preto odvolací súd zdieľa názor súdu prvej inštancie, že žaloba je v plnom rozsahu nedôvodná. Súd prvej inštancie v zhode s odvolacím súdom navyše zreteľne uviedli, že žalobca žiadnym dôkazom nepreukázal svoje skutkové tvrdenie, že svoje motorové vozidlo skutočne v prospech zamestnávateľa pri plnení svojich pracovných úloh v rozhodnom období použil. Z uvedeného je zrejmé, že daná otázka nie je otázkou rozhodujúcou pre dané konanie, pretože súdy nižších inštancií nezaložili na jej riešení svoje rozhodnutia.

Dovolací súd dospel po preskúmaní dovolania k záveru, že formulovaná právna otázka nespĺňa atribút podstatnej otázky, na ktorej by rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo, a teda nie je spôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.“

20. Ústavný súd vyjadruje opakovane nesúhlasný postoj k prezentovanému názoru (bod 12 odôvodnenia napadnutého uznesenia) najvyššieho súdu, že pojmom „procesný postup“ v zmysle § 420 písm. f) CSP sa v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda samotná procedúra prejednávania veci, a teda že nemožno vykladať tento pojem extenzívne jeho vzťahovaním aj na meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu a že postupom súdu nemožno rozumieť samo rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (napr. II. ÚS 120/2020). Napriek uvedenému nie je ojedinelé, že dovolací súd sa takejto interpretácie naďalej pridrižiava, avšak v posudzovanej právnej veci nebola táto neprípustne reštriktívna interpretácia pojmu procesný postup v zmysle namietanej vady podľa § 420 písm. f) dôvodom odmietnutia meritórneho preskúmania veci dovolacím súdom, preto v okolnostiach veci postačí, že ústavný súd na ňu opätovne poukázal.

21. Napriek uvedenej výhrade ústavného súdu z odôvodnenia napadnutého uznesenia nemožno vyvodit', že by najvyšší súd odmietnutie dovolania sťažovateľa odôvodnil neprimeraným spôsobom a jeho závery nemožno považovať za arbitrárne či svojvoľné. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd sa ústavne akceptovateľným spôsobom zaoberal a aj vysporiadal s dovolacími námietkami sťažovateľa vo vzťahu k obom dovolacím dôvodom, pričom vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu vymedzenému vadou zmätočnosti dospel k záveru, že sa táto vada nepreukázala, preto odmietol dovolanie v tejto časti ako neprípustné a vo vzťahu k dôvodu nesprávneho právneho posúdenia, ktorého prípustnosť dovolateľ vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. b), uzavrel, že nebol vymedzený spôsobom vyhovujúcim požiadavkám § 431 až § 435 CSP.

22. Právne závery, ktoré viedli najvyšší súd v konečnom dôsledku k odmietnutiu dovolania, sú jasne, zrozumiteľne a podrobne odôvodnené a majú podľa názoru ústavného súdu oporu nielen v aplikovaných ustanoveniach Civilného sporového poriadku, ale i v judikatúre najvyššieho súdu, na ktorú v odôvodnení napadnutého uznesenia poukazuje. Uplatnený spôsob interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení právnych predpisov považuje ústavný súd za ústavne konformný, nepopierajúci ich účel a význam, preto podľa názoru ústavného súdu nemohol neprípustným spôsobom zasiahnuť do označených práv sťažovateľa.

23. Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a označenými základnými právami sťažovateľa podľa ústavy, ktorých porušenie namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení.

24. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné, a preto ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy

25. V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy by bolo teda možné uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (napr. II. ÚS 78/05, alebo IV. ÚS 326/07).

26. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, odmietol pri predbežnom prerokovaní aj túto časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

27. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. marca 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu